

INFORMACJA
O PORECZENIACH I GWARANCJACH UDZIELONYCH W 2012
ROKU PRZEZ SKARB PAŃSTWA, NIEKTÓRE OSOBY PRAWNE
ORAZ BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA
2013

Spis treści:

1. Streszczenie najważniejszych informacji	2
2. Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego	3
3. Gwarancje i poręczenia udzielone przez Skarb Państwa	4
3.1 Udzielone gwarancje i poręczenia Skarbu Państwa	4
3.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2012.....	6
3.3 Opłaty prowizyjne od udzielonych gwarancji i poręczeń wpłacane na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa.....	6
3.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa	7
3.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa.....	9
3.6 Działania windykacyjne Skarbu Państwa.....	10
4. Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne.....	10
5. Poręczenia i gwarancje Banku Gospodarstwa Krajowego	12
5.1 Program Wspierania Przedsiębiorczości	12
5.1.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej BGK w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości	12
5.1.2 Poręczenia i gwarancje udzielone w 2012 roku w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości	13
5.1.3 Wsparcie kapitałowe funduszy poręczeniowych w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości	13
5.2 Program Wsparcia Prywatyzacji	14
5.3 Akcje i udziały przekazane nieodpłatnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego	14
6. Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	14
7. Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa	15

1. Streszczenie najważniejszych informacji

A. W 2011 r. łączna kwota udzielonych gwarancji i poręczeń wyniosła 21.221.962.222 zł. W 2012 r. udzielono 6 gwarancji Skarbu Państwa, na łączną kwotę 13.648.732.180 zł, w tym:

- pięć gwarancji spłaty kredytów zagranicznych na wsparcie niżej wymienionych przedsięwzięć:

- a. „Polska-Odbudowa dróg zniszczonych przez powódź”, gwarancja na kwotę 252.000.000 euro wynikająca z kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 180.000.000 euro,

- b. „Polska-System elektronicznego poboru opłat”, gwarancja na kwotę 168.000.000 euro wynikająca z kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 120.000.000 euro,

- c. „Polska-Drogi w sieci TEN-T w Polsce Wschodniej (A4 i S17) - A”, gwarancja na kwotę 840.000.000 euro wynikająca z kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 600.000.000 euro,

- d. „PLK-Modernizacja linii kolejowej E-59, Faza 1”, gwarancja na kwotę 144.000.000 euro wynikająca z kredytu zaciągniętego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 120.000.000 euro,

- e. „Modernizacja linii kolejowej E-30 Kraków-Rzeszów,” gwarancja na kwotę 369.600.000 euro wynikająca z kredytu zaciągniętego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 308.000.000 euro,

- jedna gwarancja wykonania zobowiązań na kwotę 6.081.062.500 zł, wynikająca z wyemitowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego obligacji o wartości nominalnej 3.725.000.000 zł, przeznaczonych na sfinansowanie inwestycji drogowych realizowanych z wykorzystaniem Krajowego Funduszu Drogowego.

B. Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiły na dzień 31.12.2012 r.:

- z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	37.843.884.023 zł,
- z tytułu gwarancji zagranicznych	59.609.536.156 zł,
łącznie z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa:	97.453.420.179 zł,

co oznacza wzrost w stosunku do 2011 r. o 3,3%, ponieważ kwota potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wg stanu na dzień 31.12.2011 r. wynosiła 94.303.718.892 zł.

C. W 2012 r. Skarb Państwa poniósł wydatki na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań w kwocie 6.313.029 zł, co stanowiło 87,2% planu budżetowego i oznacza spadek wydatków z tego tytułu w stosunku do 2011 r. o 4,8%. Wydatki te dotyczyły przedsiębiorstw sektora hurtowych rynków rolno-spożywczych, producentów żywności bezglutenowej oraz uiszczenia kosztów związanych z prowadzonym postępowaniem sądowym dotyczącym udzielonego poręczenia Skarbu Państwa.

D. Wg stanu na dzień 31.12.2012 r. relacja potencjalnych zobowiązań z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2012 r.¹ wyniosła 6,1%,

¹ Do wyliczenia relacji przyjęto PKB w wysokości 1.595,9 mld zł, tj. zgodnie z informacją GUS z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie wstępnego szacunku produktu krajowego brutto w IV kwartale 2012 r.

tj. zmniejszyła się w stosunku do wysokości tej relacji wg stanu na dzień 31.12.2011 r., która wynosiła 6,2%.

E. W roku 2012 zaobserwowano nieznaczny spadek średniego ryzyka portfela udzielonych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa w stosunku do roku 2011: z 5,6% do 5,5%.

F. Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wg stanu na dzień 31.12.2012 r., wyniosły 572.602.309 zł, co oznacza, że w stosunku do roku 2011 pozycja ta odnotowała spadek o 15,0%, gdyż wg stanu na dzień 31.12.2011 r. należności te wyniosły 673.887.038 zł.

G. W wyniku działań windykacyjnych prowadzonych w celu odzyskania kwot zapłaconych przez Skarb Państwa z tytułu udzielonych, a następnie wykonanych umów poręczenia i gwarancji, w 2012 roku uzyskano dochody w wysokości 30.600.295 zł, co stanowi spadek o 19,3%, wobec 37.922.748 zł uzyskanych z tego tytułu w 2011 roku.

2. Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego

Udzielanie poręczeń i gwarancji to podejmowanie ryzyka finansowego, z reguły na rachunek przyszłych okresów. Art. 216 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że nie wolno zaciągać pożyczek lub udzielać gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy 3/5 wartości rocznego produktu krajowego brutto.

W związku z powyższym kontrola narastania zobowiązań z tytułu udzielanych poręczeń i gwarancji ma szczególne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa finansów publicznych.

Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2012 r., poz. 657 oraz z 2013 r., poz. 198), w art. 46, nałożyła na Radę Ministrów obowiązek przedstawiania corocznie Sejmowi, w terminie właściwym do przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu państwa, informacji o:

- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Skarb Państwa,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez niektóre osoby prawne,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach programów rządowych,
- liczbie i wartości akcji (udziałów) składających się na zasób majątkowy przeznaczony na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Obok obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, których wykonanie następuje w formie przedłożenia Sejmowi niniejszej Informacji, istnieją również obowiązki wprowadzone przez art. 36 ust. 2 oraz art. 38 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.). Obowiązki te polegają m.in. na:

- podawaniu do publicznej wiadomości wykazu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wskazując osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, których te poręczenia i gwarancje dotyczą,
- ogłaszaniu kwoty i relacji do produktu krajowego brutto niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,

- ogłaszaniu kwoty niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostki sektora finansów publicznych.

Należy mieć na uwadze fakt, że zakres wyżej wspomnianej sprawozdawczości jest różny od tego, jaki wynika z niniejszej Informacji. Do sektora finansów publicznych nie są bowiem zaliczane osoby prawne będące spółkami prawa handlowego oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. Obowiązki wynikające z ustawy o finansach publicznych są wykonywane w formie stosownych obwieszczeń.

Zaprezentowane w poniższym opracowaniu dane liczbowe wskazują, że omawiana problematyka powinna podlegać stałej kontroli z uwagi na wysoki poziom potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji. Przy czym poręczenia i gwarancje państwowych osób prawnych stanowią, w większości przypadków, margines ich działalności.

3. Gwarancje i poręczenia udzielone przez Skarb Państwa

3.1 Udzielone gwarancje i poręczenia Skarbu Państwa

W 2012 r. udzielono 6 gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 13.648.732.180 zł. Wykaz gwarancji Skarbu Państwa udzielonych w 2012 r. przedstawia poniższa tabela:

Gwarancje Skarbu Państwa					
Kredytobiorca/ Wnioskodawca	Kredytodawca/ Instytucja użyczająca	Kwota objęta gwarancją w zł*	Uchwała Rady Ministrów	Data podpisania umowy gwarancji	Organ udzielający gwarancji
Gwarancje spłaty kredytów zagranicznych					
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	1.064.019.600	uchwała RM nr 1/2012 z dnia 04.01.2012 r.	26/30.01.2012 r.	Rada Ministrów
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	709.346.400	uchwała RM nr 2/2012 z dnia 04.01.2012 r.	26/30.01.2012 r.	Rada Ministrów
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	3.605.700.000	uchwała RM nr 77/2012 z dnia 16.05.2012 r.	11/18.06.2012 r.	Rada Ministrów
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	613.627.200	uchwała RM nr 97/2012 z dnia 08.06.2012 r.	26.06/02.07.2012 r.	Rada Ministrów
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	1.574.976.480	uchwała RM nr 98/2012 z dnia 08.06.2012 r.	26.06/02.07.2012 r.	Rada Ministrów
Razem gwarancje spłaty kredytów zagranicznych		7.567.669.680 zł			
Gwarancje spłaty zobowiązań wynikających z obligacji					
Bank Gospodarstwa Krajowego	-	6.081.062.500	uchwała RM nr 90/2012 z dnia 04.06.2012 r.	28.06.2012 r.	Rada Ministrów
Ogółem udzielone gwarancje		13.648.732.180 zł			

*Kwoty gwarancji udzielonych w walutach obcych zostały przeliczone wg średnich kursów walut obcych ogłoszonych przez NBP obowiązujących w dniu podpisania umowy gwarancji.

a) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 1/2012 z dnia 4 stycznia 2012 r. dotyczy udzielenia Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, przeznaczonego na częściowe finansowanie projektu pod nazwą „Polska-Odbudowa dróg zniszczonych przez powódź” i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego do 100% kwoty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w wysokości 180.000.000 euro wraz z 100% odsetek od tego kredytu i 100% innych kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 252.000.000 euro.

b) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 2/2012 z dnia 4 stycznia 2012 r. dotyczy udzielenia Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, przeznaczonego na częściowe finansowanie projektu pod nazwą „Polska-System elektronicznego poboru opłat” i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego do 100% kwoty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w wysokości 120.000.000 euro wraz z 100% odsetek od tego kredytu i 100% innych kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 168.000.000 euro.

c) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 77/2012 z dnia 16 maja 2012 r. dotyczy udzielenia Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, przeznaczonego na częściowe finansowanie projektu pod nazwą „Polska-Drogi w sieci TEN-T w Polsce Wschodniej (A4 i S17) - A” i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego do 100% kwoty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w wysokości 600.000.000 euro wraz z 100% odsetek od tego kredytu i 100% innych kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 840.000.000 euro.

d) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 97/2012 z dnia 8 czerwca 2012 r. dotyczy udzielenia Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. na częściowe sfinansowanie projektu inwestycyjnego pod nazwą: „PLK-Modernizacja linii kolejowej E59, Faza 1” i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego do 100% kwoty kredytu zaciągniętego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w wysokości 120.000.000 euro wraz z 100% odsetek od tego kredytu i 100% innych kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 144.000.000 euro.

e) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 98/2012 z dnia 8 czerwca 2012 r. dotyczy udzielenia Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. na częściowe sfinansowanie projektu inwestycyjnego pod nazwą: „Modernizacja linii kolejowej E30 Kraków-Rzeszów” i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego do 100% kwoty kredytu zaciągniętego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w wysokości 308.000.000 euro wraz z 100% odsetek od tego kredytu i 100% innych kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 369.600.000 euro.

f) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 90/2012 z dnia 4 czerwca 2012 r. dotyczy wykonania przez Skarb Państwa zobowiązań wynikających z wyemitowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego obligacji przeznaczonych na sfinansowanie inwestycji drogowych realizowanych z wykorzystaniem środków Krajowego Funduszu Drogowego i stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa wykonania

zobowiązań wobec obligatariuszy do 100% kwoty wykupu obligacji o wartości nominalnej 3.725.000.000 zł oraz 100% odsetek, łącznie do kwoty 6.081.062.500 zł. Gwarancja ta została udzielona w związku z art. 39 d ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, z późn. zm.).

3.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2012

Na podstawie art. 31 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, łączna kwota, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, określana jest corocznie w ustawie budżetowej.

W ustawie budżetowej na rok 2012 limit gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa został ustalony na kwotę 200.000.000.000 zł.

Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz innych ustaw szczególnych, w 2012 r. udzielono gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 13.648.732.180 zł, co stanowi 6,82% kwoty limitu zaplanowanej na 2012 r.

Głównym czynnikiem, który wpłynął na ukształtowanie się w ustawie budżetowej limitu poręczeń i gwarancji na 2012 rok w wysokości 200 mld zł była możliwość wykorzystania ww. limitu dla działań, które mogą być potencjalnie podjęte w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego w obliczu globalnego kryzysu finansowego i gospodarczego, poprzez możliwość wspierania podmiotów należących do tego sektora w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. *o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym* (Dz. U. Nr 39, poz. 308, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. *o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych* (Dz. U. Nr 40, poz. 226, z późn. zm.)

Jak dotychczas żadna gwarancja w oparciu o powyższe przepisy nie została udzielona, gdyż żaden z podmiotów należących do sektora bankowego nie zwrócił się do Ministerstwa Finansów o udzielenie takiego wsparcia.

Z uwagi na prewencyjny charakter powyższych działań polegających na zabezpieczeniu potencjalnej możliwości wykorzystania gwarancji Skarbu Państwa w celu wsparcia podmiotów zagrożonych ewentualnymi skutkami kryzysu finansowego i gospodarczego, niewykorzystanie prognozowanego limitu należy ocenić pozytywnie.

W porównaniu z rokiem 2011, wykorzystanie limitu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa jest niższe. Wykorzystanie limitu w 2011 r. wyniosło 21.221.962.222 zł, co stanowiło 35,37% kwoty limitu zaplanowanej na 2011 r. tj. kwoty 60.000.000.000 zł.

3.3 Opłaty prowizyjne od udzielonych gwarancji i poręczeń wpłacane na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

W 2012 roku, z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa wniesione zostały opłaty prowizyjne w łącznej kwocie 12.263.835,62 zł, w tym w związku z:

- 1) gwarancją Skarbu Państwa do kwoty 950.000.000 zł, udzieloną w 2009 r. za zobowiązania Polskich Kolei Państwowych S.A. wynikające z emisji obligacji przeznaczonych na częściowe refinansowanie zobowiązań wynikających z obligacji wyemitowanych w ramach I edycji w 2002 r. - opłata prowizyjna w kwocie 7.963.835,62 zł, stanowiąca 1% od kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na 31 grudnia roku poprzedniego, tj. od kwoty 796.383.561,65 zł, wniesiona została w dniu 30 marca 2012 r.,

2) gwarancją Skarbu Państwa do kwoty 430.000.000 zł za zobowiązania Polskich Kolei Państwowych S.A. wynikające z emisji obligacji przeznaczonych na częściowe refinansowanie zobowiązań wynikających z kredytu zaciągniętego w WestLB AG Oddział w Londynie w 2003 r. - opłata prowizyjna w kwocie 4.300.000 zł, stanowiąca 1% od kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. od kwoty 430.000.000 zł, wniesiona została w dniu 30 marca 2012 r.

Wysokość wniesionych opłat prowizyjnych ustalona została zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 maja 2009 r. w sprawie udzielania przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancji oraz opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji (Dz. U. Nr 77, poz. 650).

Spośród gwarancji i poręczeń udzielonych w 2012 r. na podstawie art. 2c ust. 4 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, zwolnienie z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej dotyczyło czterech gwarancji za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z zaciągniętych kredytów i emisji obligacji na zasilenie Krajowego Funduszu Drogowego. Zwolnienie z opłaty prowizyjnej gwarancji za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego następuje również na podstawie art. 39d ust. 3 ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym.

Ponadto, na podstawie art. 38 ust. 11 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.), z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione zostały również dwie gwarancje spłaty kredytów zaciągniętych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym udzielone na podstawie art. 38 ust. 10 tej ustawy. Zgodnie z ustawą o transporcie kolejowym, zarządca infrastruktury, w tym przypadku PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., może zaciągnąć kredyty, pożyczki lub może emitować obligacje w kraju i za granicą, z przeznaczeniem na finansowanie prac przygotowawczych oraz zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach programu wieloletniego (art. 38 ust. 9 ustawy o transporcie kolejowym). Za zobowiązania PKP PLK S.A. wynikające z tych kredytów i obligacji mogą być udzielane przez Skarb Państwa gwarancje i poręczenia, zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach (art. 38 ust. 10 ustawy o transporcie kolejowym), przy czym te poręczenia i gwarancje są wyłączone spod reżimu art. 2a ust. 2 ustawy o poręczeniach i gwarancjach oraz są zwolnione z opłaty prowizyjnej (art. 38 ust. 11 ustawy o transporcie kolejowym).

3.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiły na dzień 31.12.2012 r.:

- z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	37.843.884.023 zł,
- z tytułu gwarancji zagranicznych	59.609.536.156 zł,
łącznie z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa:	97.453.420.179 zł,
co oznacza wzrost w stosunku do 2011 r. o 3,3%.	

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wg stanu na dzień 31.12.2012 r., z wyszczególnieniem największych kwotowo pozycji, prezentuje następujące zestawienie:

Kredytobiorca	Kwota potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa w zł*
Poręczenia i gwarancje krajowe	
Bank Gospodarstwa Krajowego – wsparcie KFD	34.956.632.500
Spółdzielnie mieszkaniowe (PKO BP S.A.)	1.427.725.283
Polskie Koleje Państwowe S.A.	1.165.540.000
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	293.986.240
Ogółem poręczenia i gwarancje krajowe	37.843.884.023
Gwarancje zagraniczne	
Bank Gospodarstwa Krajowego- w tym wsparcie dla KFD	32.547.946.073 30.250.297.362
Gdańsk Transport Company-gwarancja wypłat z KFD	8.388.986.400
Autostrada Wielkopolska S.A. II-gwarancja wypłat z KFD	7.327.598.628
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	5.298.684.441
Autostrada Wielkopolska S.A.	3.256.712.036
Polskie Koleje Państwowe S.A.	1.810.076.865
PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Turów	251.643.203
PKP Intercity S.A.	202.124.620
Bank Ochrony Środowiska S.A.	167.255.945
Bank DnB NORD Polska S.A.	137.161.784
Pozostałe gwarancje zagraniczne	221.346.161
Ogółem gwarancje zagraniczne	59.609.536.156
Ogółem potencjalne zobowiązania	97.453.420.179

*Kwoty zobowiązań wyrażonych w walutach obcych zostały przeliczone wg Tabeli Kursów Średnich NBP Nr 252/A/NBP/2012 z dnia 31.12.2012 r.

W procesie oceny ryzyka dokonuje się kwalifikacji potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa do pięciu kategorii:

- zobowiązania o niskim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka [0-30%]);
- zobowiązania o średnim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka (30-50%));
- zobowiązania o podwyższonym ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka (50-80%));
- zobowiązania o wysokim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka (80-100%));
- zobowiązania spłacane przez Skarb Państwa (wsp. ryzyka =100%).

Struktura potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa według podziału ryzyka prezentuje się następująco:

Kategoria ryzyka	Przedział ryzyka	Kwota potencjalnych zobowiązań w zł		Udział w sumie potencjalnych zobowiązań	
		31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012
I-niskie	[0-30%]	83.134.938.552	85.717.348.725	88,16%	87,96%
II-średnie	(30-50%]	7.755.837.238	8.757.521.097	8,22%	8,99 %
III-podwyższone	(50-80%]	3.403.006.605	2.975.616.865	3,61%	3,05%
IV-wysokie	(80-100%)	9.662.499	2.933.492	0,01%	0,003%
V-wypłaty	100%	273.998	-	0,0003%	-
Razem	-	94.303.718.892	97.453.420.179	100%	100%

Według stanu na dzień 31.12.2012 r. relacja potencjalnych zobowiązań z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2012 r.² wyniosła 6,1%. Oznacza to jej spadek w stosunku do stanu na dzień 31.12.2011 r., kiedy to wyniosła 6,2%.

Wg stanu na dzień		Kwota potencjalnych zobowiązań w zł		Współczynnik ryzyka dla całego portfela	
		31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012
Razem		94.303.718.892	97.453.420.179	5,6%	5,5%
W tym:	poręczenia i gwarancje krajowe	34.615.948.824	37.843.884.023	2,4%	2,1%
	gwarancje zagraniczne	59.687.770.068	59.609.536.156	7,4%	7,7%

W 2012 r., pomimo wzrostu kwoty potencjalnych zobowiązań spadł łączny długoterminowy współczynnik ryzyka dla całego portfela. Wg stanu na koniec 2012 r. portfel gwarancji zagranicznych charakteryzuje się większym ryzykiem w stosunku do portfela poręczeń i gwarancji krajowych.

3.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa

3.5.1 W 2012 r. Minister Finansów spłacił ze środków budżetu państwa:

- kwotę 6.310.529 zł z tytułu gwarancji zagranicznych,
 - kwotę 2.500 zł z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych,
- łącznie 6.313.029 zł, co oznacza spadek wydatków z tego tytułu w stosunku do 2011 r. o 4,8%.

Wykaz płatności dokonanych w 2012 roku ze środków budżetowych z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń przedstawia poniższa tabela:

Gwarancje zagraniczne	
Dłużnik	Kwota wypłat w zł
Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze S.A.	6.029.757
Producenci żywności bezglutenowej	280.772
Razem	6.310.529
Poręczenia i gwarancje krajowe	
Dłużnik	Kwota wypłat w zł
Koszty w związku z prowadzonym postępowaniem sądowym dotyczącym udzielonego poręczenia Skarbu Państwa	2.500
Razem	2.500

3.5.2 Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń wynoszą, wg stanu na dzień 31.12.2012 r., 572.602.309 zł, co oznacza, że w stosunku do roku 2011 pozycja ta odnotowała spadek o 15%. Odnotowany spadek należności jest wynikiem:

- zmniejszenia należności w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych wobec dłużników Skarbu Państwa,
- zmniejszenia należności w wyniku podpisania z dłużnikami umów o zwolnienie z długu oraz wykreślenia dłużników z KRS,

^[2] Do wyliczenia relacji przyjęto PKB w wysokości 1.595,9 mld zł, tj. zgodnie z informacją GUS z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie wstępnego szacunku produktu krajowego brutto w IV kwartale 2012 r.

- zwiększenia należności w wyniku dokonanych płatności ze środków budżetowych z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń,
- zwiększenia należności w wyniku zaewidencjonowania odsetek ustawowych od wierzytelności Skarbu Państwa.

Należności regresowe Skarbu Państwa, powstałe w wyniku spłaty poręczonych lub gwarantowanych zobowiązań, wg stanu na dzień 31.12.2012 r., wynoszą:

- 499.908.585 zł z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych,
- 72.693.724 zł z tytułu gwarancji zagranicznych.

Kwota należności Skarbu Państwa stanowi 0,6% łącznych, potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

Dane liczbowe informujące o stanie należności Skarbu Państwa powstałych w wyniku spłaty ze środków budżetu państwa poręczonych lub gwarantowanych kredytów, wg stanu na dzień 31.12.2012 r., z wyszczególnieniem największych kwotowo pozycji, przedstawia poniższa tabela:

Dłużnik	Kwota należności Skarbu Państwa w zł
Huta Baildon S.A. w upadłości	276.587.174
Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze S.A.	54.200.643
Stocznia Gdańska S.A. w upadłości	46.150.000
Huta Ostrowiec S.A. w upadłości	29.894.819
Pozostali dłużnicy	165.769.673
Razem	572.602.309

W powyższej kwocie należności Skarbu Państwa uwzględniono odsetki ustawowe naliczone na dzień 31.12.2012 r., w łącznej kwocie 287.256.552 zł.

3.6 Działania windykacyjne Skarbu Państwa

Podobnie jak w latach poprzednich, Minister Finansów podejmował działania windykacyjne mające na celu odzyskanie kwot wydatkowanych z budżetu państwa z tytułu zawartych, a następnie wykonanych umów poręczenia lub gwarancji. Działania te polegają w szczególności na: prowadzeniu korespondencji z dłużnikami w zakresie spłaty zadłużenia, zawieraniu umów o charakterze cywilnoprawnym (rozłożenie spłaty wierzytelności na raty, konwersja wierzytelności na akcje w spółce dłużnika, sprzedaż wierzytelności), wszczynaniu egzekucji sądowych i administracyjnych, uczestniczeniu w postępowaniach upadłościowych i likwidacyjnych. Ponadto, Ministerstwo Finansów monitoruje działania windykacyjne podejmowane przez bank PKO BP S.A. w zakresie poręczonych kredytów udzielonych spółdzielniom mieszkaniowym.

W rezultacie działań windykacyjnych, podjętych w 2012 roku oraz w latach poprzednich, których skutkiem był zwrot do budżetu kwot wierzytelności Skarbu Państwa, w roku 2012 uzyskano dochody w wysokości 30.600.295 zł (w porównaniu z dochodami w wysokości 37.922.748 zł uzyskanymi w 2011 r.).

4. Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne określa obowiązek sprawozdawczy niektórych osób prawnych wobec Ministra Finansów w zakresie prowadzonej przez te podmioty działalności poręczeniowo-gwarancyjnej. Zgodnie z ww. ustawą niektóre osoby prawne są to podmioty niebędące

bankami oraz zakładami ubezpieczeń, uprawnione na podstawie odrębnych przepisów do udzielania poręczeń lub gwarancji, w ramach powierzonych im zadań publicznych lub w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej.

Są to w szczególności:

- a) państwowe osoby prawne utworzone w drodze ustawy;
- b) spółki handlowe, w których akcje (udziały) stanowiące własność Skarbu Państwa przekraczają połowę kapitału zakładowego;
- c) spółdzielnie, w których wartość udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa przekracza połowę funduszu udziałowego;
- d) osoby prawne, w których akcje (udziały) stanowiące własność Skarbu Państwa lub osób prawnych, o których mowa w lit. a-c, przekraczają połowę kapitału zakładowego lub funduszu udziałowego;
- e) fundacje, w których fundatorami są osoby prawne, o których mowa w lit. a-c.

Zgodnie z ustawą o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, osoby prawne mogą udzielać poręczeń i gwarancji do wysokości nie wyższej niż 60% wartości kapitałów (funduszy) własnych, określonych według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego udzielenie poręczenia lub gwarancji, z zastrzeżeniem że kwota poręczenia lub gwarancji udzielanych za zobowiązania określonego podmiotu nie może przekroczyć 20% wartości tych kapitałów (funduszy). Przekroczenie tych limitów wymaga uprzedniej zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Powyższe regulacje umożliwiają prowadzenie nadzoru państwowego sektora gospodarczego oraz agencji rządowych, których działalność poręczeniowo-gwarancyjna pomimo, iż stanowi ryzyko podejmowane na własny rachunek, co nie obciąża bezpośrednio budżetu państwa, stanowi zobowiązanie podejmowane w ciężar publicznych środków jakimi są kapitały własne tych jednostek.

Z informacji przekazywanych Ministrowi Finansów przez niektóre osoby prawne objęte ustawą wynika, iż w 2012 roku udzieliły one łącznie 244 poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 6.222.761.286 zł. Tym samym w 2012 roku nastąpił przeszło 20% spadek wartości udzielonych poręczeń i gwarancji w stosunku do roku 2011.

Uwzględnic należy jednocześnie strukturę działalności poręczeniowo-gwarancyjnej w 2012 r., zgodnie z którą przeszło 84% wartości wszystkich udzielonych w wyżej wymienionym okresie instrumentów stanowiła gwarancja udzielona przez Spółkę ENERGA S.A. w związku z pozyskaniem w drodze emisji przez podmiot zależny euroobligacji na europejskim rynku finansowym, środków w wysokości 1.250.000.000 EUR (tj. ok. 5.110.000.000 zł).

Według stanu na dzień 31.12.2012 r. łączny stan potencjalnych zobowiązań wynikających z udzielonych przez podmioty sprawozdające poręczeń i gwarancji osiągnął wartość 16.097.615.850 zł, co oznacza, iż zobowiązania te osiągnęły wzrost o ok. 34% względem wartości tych zobowiązań wykazanych na koniec roku 2011. Bezpośrednią przyczyną odnotowanego w 2012 roku wzrostu potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych przez podmioty sprawozdające poręczeń i gwarancji było udzielenie przez ENERGA S.A. ww. gwarancji wynikającej z emisji przez spółkę zależną euroobligacji na europejskim rynku finansowym, na znaczną kwotę.

Natomiast stan należności wynikający z udzielonych gwarancji i poręczeń spadł w stosunku do 2011 roku o około 4%, osiągając wartość 54.423.536 zł. Wśród ww. należności zdecydowaną część stanowią należności Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. oraz należności Agencji Rynku Rolnego, które są windykowane w ramach istniejących instrumentów prawnych.

W 2012 roku do Ministerstwa Finansów wpłynęły 43 sprawozdania ww. podmiotów o prowadzonej działalności poręczeniowej i gwarancyjnej³, tj. o około 5% mniej niż w roku ubiegłym.

5. Poręczenia i gwarancje Banku Gospodarstwa Krajowego⁴

Działalność poręczeniowa BGK w ramach programów rządowych funkcjonuje w oparciu o ustawę o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne. Na mocy przepisów tej ustawy działalność poręczeniowa BGK w 2012 r. prowadzona była w ramach następujących programów rządowych:

- „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego” (Program Wspierania Przedsiębiorczości),
- „Wsparcie prywatyzacji poprzez udzielanie poręczeń i gwarancji spółkom z udziałem pracowników i jednostek samorządu terytorialnego (spółkom aktywności obywatelskiej)” (Program Wsparcia Prywatyzacji).

5.1 Program Wspierania Przedsiębiorczości

5.1.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej BGK w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

Działalność BGK w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości realizowana jest od 2009 roku, w oparciu o współpracę z bankami kredytującymi.

Podstawowy cel tego Programu to zwiększenie dostępności przedsiębiorców, szczególnie mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, do zewnętrznych źródeł finansowania poprzez udzielanie poręczeń i gwarancji przez BGK.

BGK prowadzi działalność w formie bezpośredniej, udzielając poręczeń i gwarancji oraz poprzez wykonywanie zadań w zakresie rozwoju systemu regionalnych i lokalnych funduszy poręczeniowych.

W roku 2012 obserwowany był wzrost zainteresowania systemu bankowego instrumentami zabezpieczenia przed ryzykiem kredytowym w formie poręczeń i gwarancji BGK.

W BGK podjęte zostały prace nad rozszerzeniem oferty produktowej i zintensyfikowaniem działalności poręczeniowo-gwarancyjnej BGK w roku 2013 oraz w latach następnych, zakładające uruchomienie gwarancji portfelowych w formule pomocy *de minimis*, zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis*.

Podstawowa zasada funkcjonowania portfelowej linii gwarancyjnej *de minimis* („PLD”) pozostaje bez zmian w stosunku do pozostałych, udzielanych przez BGK poręczeń i gwarancji portfelowych – wnioski o gwarancje w ramach PLD są rozpatrywane w bankach współpracujących z BGK.

Gwarancje PLD mogą być udzielane w ramach limitu pomocy *de minimis* dla jednego przedsiębiorcy z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, przy czym wartość pomocy jest liczona wskaźnikiem wynoszącym 13,33% od kwoty gwarancji.

Gwarancjami PLD, udzielanymi maksymalnie na okres 27 miesięcy, może być objęta jedynie spłata kredytów obrotowych. Kwota gwarancji PLD nie może przekroczyć 60%

³ Obowiązki przekazywania informacji ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych podlegają te podmioty, które w danym okresie sprawozdawczym udzieliły poręczeń lub gwarancji oraz podmioty, które posiadają zobowiązania bądź należności z tytułu wcześniej prowadzonej działalności poręczeniowo-gwarancyjnej.

⁴ Na podstawie danych przekazanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w dniu 14.03.2013 r.

kwoty kredytu i 3.500.000 zł. Gwarancje PLD mogą być udzielane do dnia 31 grudnia 2013 r. Za pierwszy rok obowiązywania gwarancji PLD nie pobiera się opłaty prowizyjnej. W drugim roku stawka prowizyjna wyniesie 0,5% kwoty gwarancji.

Gwarancje PLD nie były udzielane w 2012 r. Prowadzone w powyższym zakresie prace legislacyjne zostały zakończone wejściem w życie ustawy z dnia 25 stycznia 2013 r. *o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (Dz. U. poz. 198) oraz wydaniem rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 lutego 2013 r. *w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów* (Dz. U. poz. 239).

W dniu 14 lutego 2013 r. Rada Ministrów przyjęła zmianę Programu Wspierania Przedsiębiorczości.

Powyższe zmiany legislacyjne i pozalegislacyjne umożliwiły rozpoczęcie procesu udzielania gwarancji PLD w marcu 2013 r.

5.1.2 Poręczenia i gwarancje udzielone w 2012 roku w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

W ramach realizacji linii portfelowych BGK podpisuje umowy z bankami, w których określona jest m.in. roczna kwota limitów poręczeń i gwarancji. Na koniec 2012 r. BGK posiadał 6 umów portfelowej linii poręczeniowej (PLP), w ramach których przyznano limity w łącznej wysokości 223.500.000 zł.

Ponadto do końca 2012 r., w związku z uruchomieniem nowego produktu - Portfelowa Linia Gwarancyjna (PLG) – podpisano umowę z jednym bankiem, z limitem 30.000.000 zł. Dla kolejnych dwóch banków przyznano limity w łącznej wysokości 25.000.000 zł (do końca 2012 r. nie podpisano jeszcze umów z tymi bankami), a jeden bank złożył wniosek o limit w kwocie 150.000.000 zł. PLG jest produktem komercyjnym, wymagającym m.in. uiszczenia rynkowej opłaty prowizyjnej za udzieloną gwarancję.

Na dzień 31.12.2012 r. BGK miał również podpisane z 17 bankami umowy dotyczące udzielania poręczeń w trybie indywidualnym.

W 2012 r. BGK udzielił w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości 16 poręczeń i gwarancji w trybie indywidualnym, na łączną kwotę 9.628.395,30 zł oraz 258 poręczeń w trybie portfelowym na łączną kwotę 81.754.784,79 zł.

Łączne zobowiązania pozabilansowe z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji spłaty kredytów gospodarczych w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości na dzień 31.12.2012 r. wyniosły 81.630.810 zł. Do dnia 31.12.2012 r. dokonano 3 wypłat z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości, na łączną kwotę 4.568.821,87 zł. Znajdują się one w procesie windykacji należności.

W 2012 r. BGK udzielił także 4.917 poręczeń spłaty kredytów studenckich na kwotę 65.935.200 zł.

5.1.3 Wsparcie kapitałowe funduszy poręczeniowych w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, BGK może obejmować lub nabywać akcje (udziały) podmiotów udzielających poręczeń lub gwarancji za zobowiązania mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, a także organizacji pożytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.) oraz obejmować akcje (udziały) we współtworzonych przez BGK podmiotach mających udzielać poręczeń lub

gwarancji za zobowiązania mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, a także organizacji pożytku publicznego.

Według stanu na dzień 31.12.2012 r. wartość księgowa udziałów BGK w 21 funduszach poręczeniowych wynosiła 65.026.500 zł. Udział BGK w kapitałach zakładowych funduszy ogółem wynosi 31,2%.

W 2012 r. zostało zarejestrowane w KRS objęcie udziałów w Dolnośląskim Funduszu Gospodarczym w kwocie 5.000.000 zł. W grudniu 2012 r. zapadła decyzja o dokapitalizowaniu Samorządowego Funduszu Poręczeń Kredytowych w Gostyniu kwotą 2.040.000 zł. Środki zostały przekazane w styczniu 2013 r.

5.2 Program Wsparcia Prywatyzacji

Poręczenia w ramach Programu Wsparcia Prywatyzacji znajdują się w ofercie BGK od czerwca 2010 r. Bank podjął działania informacyjne w stosunku do podmiotów potencjalnie zainteresowanych uzyskaniem poręczenia/gwarancji spłaty kredytu w ramach tego Programu, jednak do końca 2012 roku do BGK nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie w tym zakresie poręczenia lub gwarancji. Niewielka ilość zapytań ze strony spółek pracowniczych o możliwość uzyskania poręczenia lub gwarancji BGK świadczy o znikomym zainteresowaniu tym Programem.

5.3. Akcje i udziały przekazane nieodpłatnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, w imieniu Skarbu Państwa, w drodze rozporządzenia, przekazał w dwóch transzach nieodpłatnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego akcje lub udziały stanowiące własność Skarbu Państwa. 50% przychodów ze sprzedaży akcji lub udziałów zasilalo dawny KFPK, a po jego likwidacji BGK, natomiast 50% ww. przychodów przekazano PARP.

Wartość wniesienia akcji i udziałów 35 spółek przekazanych do BGK, w celu zasilenia zlikwidowanego KFPK w okresie jego funkcjonowania, wyniosła 38.001.019 zł. Do dnia 31.12.2012 r. dokonano transakcji sprzedaży łącznie akcji i udziałów 31 spółek, których wartość wniesienia do ksiąg Banku wyniosła 36.121.263 zł. Łączna kwota uzyskana w latach 2004-2012 ze sprzedaży akcji i udziałów tych podmiotów wyniosła 81.423.610 zł.

Według stanu na dzień 31.12.2012 r. portfel spółek zaliczonych pierwotnie do dawnego KFPK składał się z akcji 4 podmiotów. Ich łączna wartość wniesienia wynosiła 1.777.302,20 zł.

6. Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach stanowiące własność Skarbu Państwa wyodrębnione przez Radę Ministrów do dnia 17 lipca 2009 r.

W związku z powyższym, na koniec 2012 roku na zasobie majątkowym Skarbu Państwa przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa znajdowały się następujące akcje i udziały:

- 3.388.657 akcji imiennych, serii A, o numerach od 006705425 do 010094099, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki ZPC „Ursus” S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 627.900 akcji zwykłych, imiennych, serii A, o numerach od 000000001 do 000627900, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Warszawskie Zakłady Sprzętu Ortopedycznego S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 6.171 akcji zwykłych, imiennych, serii B, o numerach od 113687 do 119857, o wartości nominalnej 1.000 zł każda, spółki Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. z siedzibą w Broniszach,
- 16.168 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy, w spółce Lubinex Sp. z o.o. z siedzibą w Lubinie,
- 3.400 akcji zwykłych, imiennych, serii A, o numerach od 6320 do 9719 oraz 3.639 akcji aportowych, imiennych, serii A, o numerach od 0001 do 3639, o wartości nominalnej 1.000 zł każda, spółki Górnosląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw S.A. z siedzibą w Katowicach,
- 7.440 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, w spółce Chłodnia Szczecińska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie,
- 930.786 akcji zwykłych imiennych, serii B, o numerach od 9.952.403 do 10.883.188, o wartości nominalnej 50 zł każda, spółki Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. z siedzibą w Jastrzębiu Zdroju,
- 40.586 akcji na okaziciela, serii A, o numerach od 38560 do 79145, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Zakłady Przemysłu Wełnianego „9 maja” S.A. z siedzibą w Łodzi,
- 109.943 akcje na okaziciela, serii A, o numerach od 64938 do 174880 oraz 163 akcje na okaziciela, serii A, o różnych numerach, o wartości nominalnej 2,38 zł każda, spółki WELUX S.A. z siedzibą w Katowicach,
- 88.416 akcji na okaziciela, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Zakłady Azotowe Puławy S.A. z siedzibą w Puławach,
- 38.148 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, w spółce Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „FERMA-POL” Sp. z o.o. z siedzibą w Zalesiu,
- 714 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, w spółce METRON CLOCKS Fabryka Zegarów Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu,
- 321.843 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Polskie Pracownie Konserwacji Zabytków S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 230.785 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda, spółki Zespół Elektrowni Wodnych Niedzica S.A. z siedzibą w Niedzicy,
- 100.800 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, w spółce Przemysłowy Instytut Maszyn Budowlanych Sp. z o.o. z siedzibą w Kobylce,
- 1.240.000 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Centrum Techniki Okrętowej S.A. z siedzibą w Gdańsku.

7. Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony, na podstawie art. 30 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz

niektóre osoby prawne, w Banku Gospodarstwa Krajowego. Na rachunku tym gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku, opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji oraz środki pochodzące z przychodów z prywatyzacji, w kwocie stanowiącej 0,5% łącznej kwoty poręczeń i gwarancji udzielonych w roku poprzednim.

Środki gromadzone na ww. rachunku przeznaczane są na wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa oraz pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji.

W 2012 r. nie było konieczności wydatkowania środków zdeponowanych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa.

Na dzień 31.12.2012 r. Minister Finansów dysponował na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych w BGK środkami w wysokości 788.304.003 zł.